

Ds. Arjan van Groos (1962 - 2014)
Tekst: Zondag 27
Ochtenddienst

Broeders en zusters,

1. **Votum**
2. **Zegengroet**
3. **Zingen : Lied 1 : 2 - 4**
4. **Lezing van de wet**
5. **Zingen : Psalm 1 : 1 en 2**
6. **Gebed voor vergeving van de zonden en vernieuwing door de Heilige Geest**
7. **Schriftlezing : Hebreëen 8**
8. **Zingen : Psalm 111 : 3 en 5**
9. **Tekst : Zondag 27**
10. **Prediking**
11. **Zingen : Psalm 105 : 5 en 6**
12. **Dankzegging en voorbede**
13. **Dienst van de offergaven**
14. **Slotzang : Gezang 45 : 1 en 2**
15. **Zegen**

Geliefde gemeente van onze Here Jezus Christus, broeders en zusters, groot en klein,

We willen vanmorgen met elkaar nadenken over de doop en de kinderdoop in het bijzonder. Sommigen in ons midden hebben vragen bij de kinderdoop. Is die wel naar Gods Woord want je leest nergens in de Bijbel met zoveel woorden dat er kinderen gedoopt werden. Hoogstens dat naast de persoon die tot geloof was gekomen ook zijn of haar huis werd gedoopt. **[Nergens id Bijbel]** We lezen dat bijvoorbeeld over Lydia de purperverkoopster uit Tyatira. Nadat zij tot geloof in de Heer Jezus was gekomen, werden zij en haar huisgenoten gedoopt. Zo lezen we in Handelingen 16 : 15. Hetzelfde lezen we over de gevangenebewaarder in Filippi. Nadat hij tot geloof gekomen is worden hij en zijn huisgenoten gedoopt (Handelingen 16 :32). Maar het zal wel altijd een punt van discussie blijven of daar ook kinderen bij zaten. In mijn ogen is dat wel zeer waarschijnlijk, maar de teksten zeggen dat niet met zoveel woorden. De tegenstanders van de kinderdoop wijzen de voorstanders erop dat de volgorde in de verhalen steeds is dat mensen tot geloof komen en zich daarna laten dopen. Dat is ook de volgorde zoals we die tegenkomen in de woorden van de HERE. In **[Marcus 16 : 16]** zegt Hij: wie gelooft en zich laat dopen zal behouden worden, maar wie niet gelooft zal veroordeeld worden. Een belangrijk deel van de argumenten voor de kinderdoop kunt u terugvinden in het tweede formulier voor de bediening van de Heilige Doop aan de kinderen van de gelovigen. Te vinden op blz. 718 en vader van het Gereformeerde Kerkboek.

Ik wil met u vanmorgen in de prediking letten op de lijn die de catechismus ons ook wijst in het antwoord dat het geeft op de vraag waarom ook kleine kinderen gedoopt moeten worden. Die wijst er namelijk op dat de kinderen evengoed als de volwassenen bij Gods verbond en bij zijn gemeente horen. Hier klinkt dus dat woord 'verbond'. Er zijn wel mensen in de protestantse wereld die de theologie over het verbond niet erg belangrijk vinden. Maar als we bedenken dat het 274 keer in de Bijbel voorkomt en welke belangrijke rol het speelt in de omgang tussen God en zijn volk, dan kunnen we toch niet zeggen dat de grote aandacht voor het verbond in de gereformeerde theologie onterecht is. Iemand zou nog kunnen zeggen dat het wel heel belangrijk was in het Oude Testament, maar in het Nieuwe Testament niet meer, dan zou ik erop willen wijzen dat het nog 25 keer in het Nieuwe Testament voorkomt. Dat is vaker dan het woord doop dat 23 keer voorkomt. Maar wat nog veel belangrijker is dan het aantal keren dat het

voorkomt is wel de plaatsen waarin het gebruikt wordt. Hoe belangrijk het verbond voor de Heer Jezus was blijkt wel uit de woorden die Hij bij de viering van het Heilig Avondmaal uitsprak. In **[1 Korinthiërs 11 : 25]** lezen we daarover en daar schrijft de apostel Paulus wat Jezus zei toen Hij de beker had genomen: 'Deze beker is het nieuwe verbond dat door mijn bloed gesloten wordt.' De Heer Jezus spreekt dus over een nieuw verbond dat door zijn bloed gesloten worden. Hij is de hogepriester van het nieuwe verbond. En dat nieuwe verbond is een beter verbond zoals we in Hebreeën 8 : 6 hebben gelezen.

Ik bedien u vanmorgen het Woord van de HERE onder het volgende thema:

[Thema & verdeling] God stelt de doop in als teken van het nieuwe verbond dat door het bloed van Christus' gesloten wordt.

We zullen daarbij letten:

- 1. op de overeenkomsten tussen het oude en nieuwe verbond,**
- 2. op de grotere rijkdom van het nieuwe verbond.**

We zullen dus eerst letten op de overeenkomsten tussen het oude en nieuwe verbond. Voordat ik verder ga, wil ik uitleggen wat we bedoelen met een verbond. Een verbond is een soort verdrag. Het meest bekende verbond dat we kennen is het huwelijk. Een man en een vrouw beloven dat ze voor de rest van hun leven van elkaar zullen houden en bij elkaar zullen blijven. Wat er ook gebeurt. En dat maken ze officieel door tegenover een ambtenaar van de burgerlijke stand een handtekening onder het huwelijkscontract te zetten. De ambtenaar doet dat ook en verder zijn er nog een paar getuigen die dat ook doen. En dan zijn ze getrouwd. Verder doen man en vrouw een ring om de vinger van de ander als teken van hun liefde en als herinnering aan wat ze elkaar beloofd hebben. Een verbond is dus een soort samenlevingscontract. En als het om een verbond met God gaat. Dus een **[samenlevingscontract]** samenlevingscontract tussen God en een mens of een groep mensen.

Een jaar of vijftien heb ik een dienst meegemaakt in een evangelische gemeente waar een aantal kinderen aan de HERE werden opgedragen. Want laten we nu niet denken dat in kerken waar kinderen niet gedoopt worden deze kinderen buiten God en zijn kerk worden gehouden. Daar wordt veel goeds voor de kinderen gedaan. Toch vond ik het een heel pijnlijk moment toen een vader van een van de kinderen die werden opgedragen het woord nam en vertelde dat hij blij was dat zijn kind niet gedoopt werd. Zijn

kind zou namelijk zelf voor de HERE mogen kiezen. Wat deed me nu zo'n pijn? Het feit dat deze vader zich niet af leek te vragen hoe het met de keuze van God zat. God moest blijkbaar maar afwachten of dit kind bij het opgroeien in Hem wil gaan geloven en Hem wil gaan dienen. **[keuzevrijheid]** De keuzevrijheid van het kind gaat ten koste van de soevereiniteit van God. God moet wachten op ons. Dat lijkt me de omgekeerde wereld en dat brengt me ook bij de eerste overeenkomst tussen het oude en nieuwe verbond.

Het initiatief tot het verbond gaat van God uit. In het Oude Testament lezen we hoe God Abram roept en met hem een verbond sluit. We lezen hoe Hij het volk Israël uit Egypte roept en met het volk een verbond sluit. Hoe Hij David tot koning roept en met hem een verbond sluit. Ieder verbond dat met God gesloten wordt, was het idee van God en Hij heeft mensen geroepen. En hoe kan het ook anders. Want de mensen zoeken God niet uit zichzelf. Ze zoeken zichzelf. En in het Nieuwe Testament is het nog net zo. Want wat lezen we in Handelingen 2 vers 39? 'Want voor u geldt de belofte, evenals voor uw kinderen en voor allen die ver weg zijn en die de Heer, onze God, tot zich zal roepen.'

[als God niet roept] Het gaat om de laatste woorden. Het is voor de mensen die God tot zich roepen zal. Niet om mensen die ervoor kiezen om in God te gaan geloven. God wacht niet af, maar God roept. En aan die roep van Hem, gaat zijn keuze vooraf. In bepaalde evangelische kringen waar sterk de nadruk wordt gelegd op de persoonlijke keuze, zie je moeite met de leer van de uitverkiezing. Wat een logisch gevolg is. Het verbond is dus, zoals we dat zeggen, eenzijdig in zijn ontstaan.

Maar een verbond functioneert pas echt als verbond als er twee partijen zijn die zich houden aan de regels van dat verbond. God doet allerlei beloften aan mensen. Hij belooft die mensen zijn liefde en zijn zorg. Hij belooft een God voor hen te zijn. **[Functionerend verbond]** Maar God vraagt van de mensen dat ze er naast Hem dan geen andere goden op na houden. Dat ze Hem dienen zoals Hij is. Dat ze zuinig op zijn Naam zijn. Dat ze tijd voor Hem vrijmaken. Gewoon de dingen doen die je doet als je van elkaar houdt. Dat was zo in het verbond dat God met Abram, met het volk Israël en David had gesloten en dat geldt toch ook voor het verbond dat God met ons sluit.

Een derde kenmerk van een verbond tussen God en mensen is dat het officieel moet worden gemaakt. Het blijft niet alleen bij woorden als God een verbond sluit. Een plechtigheid maakt het verbond officieel. Als God met Abram een verbond sluit en Abram ervan wil verzekeren dat hij nageslacht het land Kanaän in bezit zal krijgen, dan

moet hij een bloedstraat maken. Hij moet een driejarige koe, een driejarige geit, een driejarige geit, een driejarige ram, een tortelduif en een jonge gewone duif pakken. Die moest hij doormidden snijden. Hij legde vervolgens de twee helften van elk dier tegenover elkaar met in het midden een pad. Toen de zon was ondergegaan was het helemaal donker en ging een oven waar rook uit kwam en een brandende fakkel tussen de helften door. **[Met bloed verzegeld]** Als teken dat God door de bloedstraat ging. En ging zei hiermee dat het Hem als deze dieren zou vergaan als Hij zich niet aan zijn beloften zou houden. Dit was vermoedelijk een manier die mensen gebruikten bij heel belangrijke verdragen om hun woorden kracht bij te zetten.

Als de HERE in Genesis 17 een verbond met Abram sluit, waarin de HERE belooft dat Hij Abram veel nakomelingen zal geven, dan legt God aan Abram de verplichting op dat hij alle mannen en jongens moet besnijden. God zegt daarbij in vers 11: **[Genesis 17 : 11]** 'Jullie moeten je voorhuid laten verwijderen; dat zal het teken zijn van het verbond tussen mij en jullie. De besnijdenis was dus het teken van het verbond tussen God enerzijds en Abram en zijn nageslacht anderzijds. En heel het nageslacht van Abram kreeg de opdracht hetzelfde te doen. Op de achtste dag moest iedere jongen besneden worden. En dat gold niet alleen voor de nakomelingen van Abram, maar ook voor iedere mannelijke slaaf in hun midden. Ook hier vloeit er bloed om het verbond tussen God en Abram en zijn nageslacht officieel te maken. Vanuit het Oude en Nieuwe Testament weten we hoe belangrijk de Joden het vonden dat ze besneden waren. Ze maakten onderscheid tussen de besnedenen en onbesnedenen. De jonge kerk heeft ook behoorlijk geworsteld met de besnijdenis. Moesten de christenen uit de heidenen nu ook besneden worden om bij Gods volk te horen. En het antwoord was 'nee'. De besnijdenis hoorde bij het oude verbond. En de doop is het teken geworden dat laat zien dat iemand bij het nieuwe verbond hoort. Dat in de eerste plaats.

[Punt 2] Vervolgens zullen we letten op de grotere rijkdom van het nieuwe verbond. Hoe mooi het oude verbond ook was, omdat God zich daarin aan het volk van Israël verbond en het daarom tot een heilig volk werd, toch is het nieuwe verbond een stuk rijker. Want hoe mooi het oude verbond in zijn opzet ook was, in de praktijk was het heel problematisch. Want Israël was niet in staat zich aan het verbond te houden. Wat betekende dat ze Gods toorn opwekten en er de dreiging was van oordeel en straf. En niet alleen de dreiging, maar ook de werkelijkheid. Diverse malen heeft het bloed

van het volk gevloeid vanwege de opstandigheid tegenover de HERE. Het samenleven tussen God en zijn volk stond altijd onder grote druk vanwege de zonden van het volk.

[Druk door zonden] Dat was ook duidelijk zichtbaar in die nooit stoppende stroom dieren die in de tabernakel en later in de tempel aan hun einde kwamen. Het bloed van deze dieren moest vloeien om de toorn van God te stillen.

Er moest een nieuw verbond komen waarin de mens niet meer op grond van zijn daden wordt veroordeeld, maar waarin hij vergeving voor zijn zonden kan vinden. En dat is gekomen met Jezus Christus. Het offer van zijn leven wordt door God aanvaard als betaling voor onze zonden. En voor ieder mens die redding voor zijn zonden bij Jezus Christus zoekt ontvangt deze redding. **[Toorn gestild]** En nu zijn bloed heeft gevloeid op Golgotha en Hij met zijn bloed het heiligdom van God is binnen gegaan, zou het vreemd zijn als God toch nog het bloed van zijn kinderen zou vragen door ze de opdracht te geven hun kinderen te besnijden. Als God nu toch nog het bloed van zijn kinderen zou vragen zou dat de vraag oproepen of het bloed van Christus niet genoeg is voor God. Er is een nieuw verbond in Christus bloed.

Maar dat vraagt dan wel om een nieuw teken dat Gods kinderen ervan verzekert dat ze bij het heilig volk van God horen. **[Tekenen nieuw verbond]** Dat is naar mijn oprechte overtuiging de Heilige Doop. De doop waarin God ons leert dat onze zonden door het bloed en de Geest van Jezus Christus weggenomen worden, precies zoals we het vuil van ons lichaam met water afwassen. De besnijdenis was dus het teken dat je behoorde bij het volk van God. Het volk waarmee God zijn verbond had gesloten. En als de doop nu het teken is van het feit dat je bij het volk hoort waarmee God een nieuw verbond heeft gesloten. Een verbond in het bloed van Jezus Christus. Dan dringt zich de vraag op wie dan dit teken mogen ontvangen. Is dit teken alleen bedoeld voor de mensen die in hun geloof voor Jezus Christus hebben gekozen of horen daar dan ook de kinderen van de gelovigen bij? Horen die kinderen bij het heilig volk van God? **[Kinderen heilig]** Als ik dan lees wat Paulus in 1 Korinthiërs 7 : 14 schrijft dan mag duidelijk zijn dat ze wel geheiligd zijn. 'Zou dat niet zo zijn, dan zouden uw kinderen onrein zijn. Maar nu zijn ze geheiligd.' En geheiligd zijn betekent toch dat je apart bent gezet van de wereld en toegewijd bent aan God.

En als de kinderen niet bij het nieuwe verbond horen, dan mag je toch de vraag stellen of het nieuwe verbond op dit punt niet armer is dan het oude verbond. Maar ik geloof

niet dat dat het nieuwe verbond armer is en de kinderen er niet bij horen. Juist de woorden van Petrus op de Pinksterdag aan zijn volkgenoten gericht laten dat zien. Bedenk als u over deze woorden nadenkt tot wie Petrus deze woorden richt. Hij richt ze tot zijn volksgenoten. Besneden Joden die opgegroeid zijn in het verbond. Joden die eraan gewend zijn dat ook hun kinderen in het verbond zijn opgenomen. **[Komend uit oude verbond]** Joden die vanuit een mediterrane cultuur eraan gewend zijn dat de heer des huizes alles bepaalt. Ook welk geloof in huis beleden wordt. En tegen deze mensen zegt Petrus tegen volksgenoten als ze vragen wat ze moeten doen, nu ze de Zoon van God hebben overgeleverd in de handen van heidenen om gedood te worden, het volgende. 'Keer u af van uw huidige leven en laat u dopen onder aanroeping van Jezus Christus om vergeving te krijgen voor uw zonden. Dan zal de Heilige Geest u geschonken worden, want voor u geldt deze belofte, evenals voor uw kinderen en voor allen die ver weg zijn en die de Heer, onze God, tot zich zal roepen.' Deze belofte geldt voor u, evenals voor uw kinderen.' De belofte van het ontvangen van de Heilige Geest is voor deze mensen die hun schuld belijden en voor hun kinderen. En waarom zouden die kinderen dan niet het teken en zegel van deze belofte mogen ontvangen?

Er is dus een doorgaande lijn van het Oude naar het Nieuwe Testament. Van het oude naar het nieuwe verbond. God neemt het initiatief. God verbindt zich in liefde aan zijn volk. Hij vraagt van zijn volk in Hem te geloven en Hem hun God te laten zijn. God verzegelt zijn beloften en verbindt een teken en zegel aan het verbond. De besnijdenis was het teken van het oude verbond en de doop het teken van het nieuwe. Want nu Christus is gestorven, is er geen bloed van mensen of dieren meer nodig. Dat zou alleen maar afbreuk doen aan het offer van Christus. Daarmee zijn onze kinderen niet automatisch gered. De liefde kent geen automatisme. Liefde vraagt het hart. Elke dag opnieuw. **[Doop van kinderen]** Maar ze mogen wel weten dat Gods beloften van zijn vaderlijke zorg, van de vergeving van hun zonden en van de hulp van de Heilige Geest ook voor hen geldt. Niet om achterover te leunen, maar juist om daardoor bemoedigd met de Heer Jezus in liefde te leven.

Amen